

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТИ, ЕЛЕКТРОНСКА ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ДОВЕРЛИВИ УСЛУГИ (*)

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги (*),

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 27 јуни 2025 година.

Бр. 08-3696/1
27 јуни 2025 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Гордана Сиљановска-Давкова, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
Африм Гаши, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТИ, ЕЛЕКТРОНСКА ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ДОВЕРЛИВИ УСЛУГИ (*)

Член 1

Во Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги (*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 101/19, 275/19 и 3/25) во член 2 ставот (2) се менува и гласи:

„(2) Цел на овој закон е уредување на електронските потписи, електронските печати, електронските временски жигови, електронските документи, услугите за електронска препорачана достава, услугите за проверка на автентичност на веб страници, зачувувањето на електронскиот потпис или печат и нивната валидација, електронските потврди на атрибути, средствата за создавање на електронски потпис, средствата за создавање на електронски печат и електронските записници, како и постапката на обезбедување на дигитален паричникот за електронски идентитет.“.

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Целта на овој закон е да се обезбедат услови за остварувањето на правото на физички и правни лица да учествуваат безбедно во дигиталното општество и да пристапуваат до електронски услуги обезбедени од јавниот или приватниот сектор.“.

(*) Со овој закон се врши усогласување со Регулативата (ЕУ) 2024/1183 НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И НА СОВЕТОТ од 11 април 2024 година за изменување на Регулативата (ЕУ) бр. 910/2014 во однос на воспоставувањето на европската рамка за дигитален идентитет, CELEX бр. 32024R1183.

Член 2

Во член 3 ставот (1) точката 4) се менува и гласи:

„4) „производ“ е хардвер, софтвер или соодветните компоненти на хардвер или софтвер наменети да се користат при обезбедување на доверливи услуги и електронска идентификација;“

Точката 7) се менува и гласи:

„7) „автентикација“ е електронски процес кој овозможува потврда на електронска идентификација на физичко или правно лице или кој овозможува потврдување на потеклото и интегритетот на податоците во електронска форма“.

Точката 8) се менува и гласи:

„8) „податоци за идентификација на лица“ се збир на податоци врз основа на кои единствено е можно да се идентификува правно или физичко лице или физичко лице или друго физичко лице кое го претставува физичкото лице или правното лице;“

Точката 9) се менува и гласи:

„9) „електронска идентификација“ е процес на користење на податоци за идентификација на лица во електронска форма кои на уникатен начин го претставуваат физичкото или правното лице, физичкото лице кое претставува друго физичко лице или правно лице;“

Точката 10) се менува и гласи:

„10) „средствата за електронска идентификација“ се материјални или нематеријални средства кои содржат податоци за идентификација на лица, а се користат за автентикација, а доколку е возможно и за автентикација при користење на офлајн електронски услуги;“.

Точката 12) се менува и гласи:

„12) „шема за електронска идентификација“ е систем за електронска идентификација според кој средствата за електронска идентификација се издаваат на физички или правни лица или физичко лице кое претставува друго физичко лице или правно лице;“.

Точката 13) се менува и гласи:

„13) „доверлива услуга“ е електронска услуга при електронски трансакции, која се состои од:

- создавање или валидација на сертификати за електронски потписи, сертификати за електронски печати, сертификати за електронски временски жигови, сертификати за автентичност на веб-страници, електронски потврди на атрибути или сертификати кои произлегуваат од обезбедување на други видови доверливи услуги,

- зачувување на електронски потписи, електронски печати, сертификати за електронски потписи или сертификати за електронски печати,

- создавање или валидација на електронски потписи или електронски печати,

- управување со средства за создавање на електронски потпис или печат од далечина,

- електронска препорачана достава,

- валидација на податоци или поврзани докази пренесени со користење на електронска препорачана достава,

- електронско складирање на електронски податоци и документи и

- запишување на електронски податоци во електронски записник;“.

Точката 15) се менува и гласи:

„15) „засегната страна“ е физичко или правно лице кое има правен интерес од употреба на електронска идентификација, доверливи услуги или дигитален паричник за електронски идентитет;“;

Точката 27) се менува и гласи:

„27) „валидација“ е постапката за проверка и потврдување дека податоците во електронска форма се валидни доколку се создадени согласно одредбите од овој закон;“;

По точката 27) се додава нова точка 27-а), која гласи:

„27-а) „податоци за валидација“ се податоци кои се користат за валидација на електронски потпис или електронски печат;“;

По точката 31) се додава нова точка 31-а), која гласи:

„31-а) „средства за создавање на квалификуван електронски потпис или печат од далечина“ се квалификувани средства кои се управувани од давател на квалификувана доверлива услуга, во име на потписникот или создавачот на печатот, согласно одредбите од овој закон;“;

Точката 45) се менува и гласи:

„45) „електронско складирање на документи“ е услуга која обезбедува прием, складирање, пронаоѓање и бришење на документи или податоци во електронска форма со цел да се обезбеди нивната тајност и читливост, како и да се зачува нивниот интегритет, доверливост и доказ за потекло во текот на целиот период на нивното чување;“;

Точката 46) се менува и гласи:

„46) „квалификувано електронско складирање“ на документи е чување на електронски документи или податоци во електронска форма согласно условите утврдени во овој закон;“;

По точка 48) се додава нова точка 48-а), која гласи:

„48-а) „ознака за доверба на дигитален паричник за електронски идентитет“ е ознака којашто е јасно препознатлива и којашто јасно упатува дека дигиталниот паричникот за електронски идентитет е издаден согласно одредбите од овој закон;“;

Точката 49) се менува и гласи:

„49) „тело за оценување на сообразноста“ е правно лице акредитирано да врши проценка на усогласеноста за исполнетост на условите кои се однесуваат на давател на квалификувана доверлива услуга и на квалификувани доверливи услуги кои истиот ги обезбедува, како и сертификација на дигитални паричници за електронски идентитет или на средства за електронска идентификација;

Во точката 50) точката на крајот на реченицата се заменува со точка и запирка.

По точката 50) се додаваат седумнаесет нови точки, 51), 52), 53), 54), 55), 56), 57), 58), 59), 60), 61), 62), 63), 64), 65), 66) и 67), кои гласат:

„51) „дигитален паричник за електронски идентитет“ е средство за електронска идентификација кое му овозможува на корисникот безбедно да ги чува, да ги управува и да врши валидација на податоците за идентификација и валидација на електронски потврди на атрибути, заради достава на истите до засегнати страни или други корисници на дигитални паричници за електронски идентитет, како и да потпишува со средства за создавање на квалификуван потпис или да печата со употреба на средства за создавање на квалификуван печат;

52) „атрибут“ е карактеристика, квалитет, право или дозвола на физичко или правно лице или предмет;

53) „електронска потврда на атрибути“ е потврда во електронска форма која овозможува атрибутите да бидат автентифицирани;

54) „квалификувана електронска потврда на атрибути“ е електронска потврда на атрибути која е издадена од квалификуван давател на доверливи услуги и која ги исполнува условите утврдени во овој закон;

55) „електронска потврда на атрибути“ издадена од или во име на институција од јавниот сектор која е автентичен извор на атрибутот е електронска потврда на атрибути издадена од институција од јавниот сектор која е одговорна за автентичниот извор, согласно условите утврдени со овој закон;

56) „автентичен извор“ е репозиториум или систем, за чие чување е надлежна институција од јавниот сектор, што содржи и обезбедува атрибути за физичко или правно лице или предмет и што се смета дека е основен извор на тие информации или е признаен како автентичен извор согласно закон;

57) „силна автентикација“ на корисник означува автентикација којашто се заснова на употреба на најмалку два фактора за автентикација од различни категории на:

- фактор што се знае: нешто што само корисникот го знае,
- фактор што се поседува: нешто што само корисникот го поседува или
- фактор што е својствен: нешто што корисникот е,

кои фактори се независни, така што загрозувањето на еден фактор не ја загрозува веродостојноста на другиот фактор и автентикацијата е создадена на таков начин што ја заштитува доверливоста на податоците.

58) „електронски записник“ е хронолошка низа на електронски записи, која го потврдува интегритетот на податоците кои ги содржи, како и точноста на хронолошкиот распоред на податоците;

59) „квалификуван електронски записник“ е електронски записник којшто е обезбеден од страна на давател на квалификувана доверлива услуга и којшто ги исполнува условите определени со овој закон;

60) „впарување на идентитет“ е процес со којшто податоците за идентификација на лицето или средствата за електронска идентификација се впаруваат или се поврзуваат со постоечка корисничка сметка што му припаѓа на истото лице;

61) „запис на податоци“ се електронски податоци кои се зачувани со поврзани мета-податоци, коишто ја поддржуваат обработката на податоците;

62) „офлајн режим“ е употреба на дигитални паричници за електронски идентитет заради интеракција помеѓу нивниот корисник и трета страна кои се наоѓаат на иста физичка локација и употребуваат технологии за непосредна близина, така што дигиталниот паричник за електронски идентитет не се користи за пристап до далечински системи до кои се пристапува преку електронски комуникациски мрежи;

63) „интерфејс“ е заедничка врска која ја користат две или повеќе посебни компоненти на компјутерски систем за размена на информации;

64) „веб-прелистувач“ е софтверска апликација која им овозможува на крајните корисници пристап и интеракција со веб-содржини хостирани на сервери кои се поврзани на мрежи, вклучувајќи самостојни веб-прелистувачи, како и веб-прелистувачи интегрирани или вградени во софтвер;

65) „основни платформски услуги“ се следниве услуги:

- (а) услуги за онлајн посредување;
- (б) онлајн пребарувачи;
- (в) онлајн услуги за социјално вмрежување;
- (г) услуги на платформа за споделување видео;
- (д) услуги за интерперсонални комуникации;
- (ѓ) оперативни системи;
- (е) веб-прелистувачи;
- (ж) виртуелни асистенти;
- (з) компјутерски услуги во облак;

(с) услуги за рекламирање преку интернет, вклучително и какви било рекламни мрежи, размена на реклами и какви било други услуги за посредување во рекламирањето, обезбедени од правно лице кое обезбедува некоја од основните платформски услуги;

66) „протокол“ е начин на комуникација со употреба на техничко-технолошки средства кој обезбедува пренос на документи, податоци и пораки кои произлегуваат од различни процеси и овозможува сигурен и безбеден пренос помеѓу различни системи и

67) „репозиториум“ е локација за чување, управување и одржување на податоци, документи, софтвер, кодови или други содржини, која овозможува структурирано организирање, пребарување и пристап до содржината, со цел лесно споделување и повторна употреба на зачуваните содржини.“.

Член 3

По членот 5 се додава нов наслов и нов член 5-а, кои гласат:

„Пристапност на лица со попреченост

Член 5-а

Средствата за електронска идентификација, доверливи услуги и дигитален паричник за електронски идентитет (во натамошниот текст: дигиталниот паричник) за крајните корисници треба да бидат пристапни на лица со попреченост, достапни на јасен и разбирлив јазик согласно Конвенцијата на Обединетите нации за правата на лицата со попреченост, како и да бидат пристапни за стари лица и лица со ограничен пристап до дигитални технологии согласно закон.“.

Член 4

Во членот 19 пред зборот „Министерството“ се додава бројот „(1)“.

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Министерството соработува со надлежни меѓународни институции за прашањата поврзани со прекугранична интероперабилност на дигиталниот паричник, со цел да се утврди највисокото ниво на интероперабилност на дигиталниот паричник на национално ниво, и негова интеграција и интероперабилност во регистрите на сертифицирани европски дигитални паричници за дигитален идентитет.“.

Член 5

По членот 20 се додаваат 16 нови наслови и нови членови 20-а, 20-б, 20-в, 20-г, 20-д, 20-ѓ, 20-е, 20-ж, 20-з, 20-с, 20-и, 20-ј, 20-к, 20-л, 20-љ и 20-м, кои гласат:

„Прекугранично впарување на идентитет

Член 20-а

(1) Издавачите на шеми за електронска идентификација обезбедуваат технички и организациски мерки заради обезбедување на високо ниво на заштита на личните податоци што може да се користат за прекугранично впарување на идентитетот.

(2) Листа на стандарди и спецификации за техничките и организациските мерки од ставот (1) на овој член ја утврдува министерот.

Сертификација на шеми за електронска идентификација

Член 20-б

(1) Сертификацијата на шеми за електронска идентификација се врши со оценка на сообразност на шемите за електронска идентификација со барањата за сајбер безбедност утврдени во овој или друг закон, вклучително и усогласеноста со барања за сајбер безбедност во однос на нивоата на сигурност на шемите за електронска идентификација, ја вршат телата за оценка на сообразност согласно овој закон.

(2) Сертификацијата од ставот (1) на овој член се врши според шема за сертификација за сајбер безбедност на ниво на Европската Унија, доколку шемата за сертификација за сајбер безбедност обезбедува целосна или делумна оценка на усогласеност на шемата за електронската идентификација со барањата за сајбер безбедност согласно закон.

(3) Сертификацијата од ставот (1) на овој член важи пет години, под услов издавачот на шемата за електронска идентификација да врши проценка на ранливост на секои две години.

(4) Доколку при спроведување на проценката на ранливост е идентификувана ранливост и истата не е отстранета во рок од три месеци од нејзиното идентификување, издавачот на шемата за електронска идентификација се брише од регистарот од член 14 став (1) од овој закон.

(5) Издавачот на шема за електронска идентификација е должен да ја достави сертификацијата од ставот (1) на овој член и проценката на ранливост до Министерството најдоцна во рок од 15 дена од денот на нивното добивање, односно спроведување.

Пристап до карактеристики на хардвер и софтвер

Член 20-в

Издавачите на дигитални паричници од член 20-д став (1) алинеја 3 од овој закон и издавачите на средства за електронска идентификација кои дејствуваат за комерцијални или професионални цели и користат основни платформски услуги за издавање или обезбедување на дигитален паричник или средство за електронска идентификација на крајни корисници се сметаат се деловни корисници, при што:

а) лицата што обезбедуваат основни платформски услуги според единствениот европски пазар им овозможуваат ефективна интероперабилност преку обезбедување на пристап до оперативниот систем и карактеристиките на хардверот и софтверот и

б) интероперабилноста и пристапот од точката а) на овој став се овозможуваат без надомест и независно од тоа дали карактеристиките на хардверот или софтверот се дел од оперативниот систем, се достапни или се користат од страна на лицето што ги обезбедува платформските услуги.

Дигитален паричник за електронски идентитет

Член 20-г

(1) Физичките и правните лица може да ги користат електронските услуги кои ги обезбедуваат институциите од јавниот сектор или приватниот сектор со употреба на дигитални паричници.

(2) Дигиталните паричници овозможуваат безбеден, доверлив и непрекинат пристап до електронските услуги и на корисниците им обезбедува целосна контрола врз нивните податоци, согласно закон.

(3) Кога физичките лица го употребуваат дигиталниот паричник за користење на електронски услуги за лични, а не за трговски, деловни, занаетчиски или професионални цели, можат да потпишуваат со квалификуван електронски потпис без надомест.

(4) Започнувањето со употреба на дигиталните паричници од страна на корисниците се врши со употреба на регистрирана шема за електронска идентификација на високо ниво на сигурност.

(5) Валидноста на дигиталниот паричник престанува во следниве случаи:

(а) по изрично барање за престанок на валидноста на дигиталниот паричник, од корисникот до издавачот на дигиталниот паричник;

(б) кога безбедноста на дигиталниот паричник е загрозувана или

(в) со смртта на корисникот како физичко лице или со престанок на правното лице.

(6) Престанокот на валидноста на дигиталниот паричник во случаите од ставот (5) на овој член, предизвикува правно дејство од денот на неговиот престанок, освен во случаите од член 20-к од овој закон во кои е утврдено повлекување од употреба на издаден паричник заради нарушување на неговата безбедност.

Издавање на дигитални паричници

Член 20-д

(1) Дигитален паричник се издава и се обезбедува од:

- Министерството,
- институција од јавниот сектор или приватно правно лице како национален издавач на дигитален паричник или
- приватно правно лице кое е регистрирано како издавач на дигитален паричник.

(2) Изворниот код на компонентите на софтверот на дигиталниот паричник е лиценциран со лиценца за отворен код.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, во случаи кога се работа за деловна тајна на издавачот на дигитален паричник, загрозување на безбедноста на дигиталниот паричник, загрозување на националната безбедност, заштита на авторските права, донесена судска одлука и во други случаи утврдени со закон, одредени компоненти на софтверот на дигиталниот паричник кои не се инсталирани на корисничките уреди, нема бидат откриени.

(4) Издавачите на дигиталните паричници обезбедуваат техничко-технолошки средства и стандарди за валидација, со кои вршат проверка на:

- автентичноста и валидноста на дигиталните паричници кои ги издале и издаваат и
- потврда на корисниците за автентичноста и валидноста на засегнатите страни регистрирани во Регистарот на засегнати страни од член 20-с од овој закон.

(5) Издавачите на дигитален паричник на своите корисници обезбедуваат техничка поддршка, која треба да ја добијат при издавање на дигиталниот паричник, вклучително и да пријават технички проблеми или какви било други прекини кои имаат негативно влијание врз употребата на дигиталниот паричник.

(6) Дигиталните паричници се обезбедуваат со употреба на регистрирана шема за електронска идентификација на високо ниво на сигурност.

(7) Издавачите на дигиталните паричници обезбедуваат техничка и интегрирана заштита на дигиталните паричници.

(8) Издавањето, користењето и престанокот на користење на дигиталниот паричник е бесплатно за сите физички лица.

(9) Начинот на издавање на дигиталниот паричник, начинот на обезбедување на техничка поддршка од ставот (5) на овој член и начинот на обезбедување на техничка и интегрирана заштита од ставот (7) на овој член, ги пропишува министерот.

(10) Начинот на определување на националниот издавач на дигитален паричник од став (1) алинеја 2 на овој член го пропишува министерот.

(11) Националниот издавач од став (1) алинеја 2 на овој член го определува Владата.

Функционалности на дигиталниот паричник

Член 20-ѓ

(1) Дигиталниот паричник ги обезбедува следниве функционалности:

(а) безбедно барање, добивање, избирање, комбинирање, складирање, бришење, споделување и презентирање на податоците за идентификација на лицето, вклучително и доколку е применливо, комбинирање на овие податоци со електронските потврди на атрибути, со истовремено обезбедување на можност за селективно откривање на податоци, да се потврди нивната автентичност на засегнати страни во онлајн и, каде што е соодветно, во офлајн режим, со цел корисникот да пристапи до електронски услуги, под единствена контрола на корисникот;

(б) генерирање на псевдоними и локално енкриптирано складирање во дигиталниот паричник;

(в) безбедна автентикација на дигиталниот паричник на друго лице, како и примање и споделување на податоци за идентификација и електронски потврди на атрибути на безбеден начин помеѓу два дигитални паричници;

(г) пристап до евиденција на сите трансакции извршени преку дигиталниот паричник преку контролна табла што му овозможува на корисникот:

- преглед на ажурирана листа на засегнати страни со кои корисникот воспоставил врска и, каде што е применливо, сите разменети податоци,

- лесно да побара бришење на личните податоци од страна на засегнатата страна согласно прописите за заштитата на личните податоци,

- лесно да пријави засегната страна до Агенцијата за заштита на личните податоци, кога се сомнева за незаконско или сомнително барање за податоци;

(д) потпишување со квалификуван електронски потпис или печатирање со квалификуван електронски печат;

(ф) преземање, до степен што е технички изводлив на податоците за корисникот, електронските потврди на атрибути и поставките за користење на дигиталниот паричник;

(е) овозможување на слободен пренос на лични податоци од страна на корисникот во дигиталниот паричник.

(2) Издавачите на дигитални паричници може да обезбедат дополнителни функционалности на дигиталниот паричник, вклучително и интероперабилност со регистрираните средства за електронска идентификација, доколку тие дополнителни функционалности не се во спротивност со функционалностите од ставот (1) на овој член, а се согласно закон.

Протоколи и интерфејси на дигитален паричник

Член 20-е

(1) За да може дигиталниот паричник да се користи треба да има интерфејс и да ги поддржува протоколите за:

- издавање на податоци за идентификација на лица, квалификувани и неквалификувани електронски потврди на атрибути или квалификувани и неквалификувани сертификати во дигитален паричник,

- засегнатите страни да побараат и да ги потврдат податоците за идентификација на лице и електронските потврди на атрибути,

- споделување и презентирање на податоци за идентификација на лица, електронски потврди на атрибути или на селективно откривање на поврзани податоци на засегнати страни, онлајн и, каде што е соодветно, во офлајн режим,

- корисникот да дозволи интеракција со дигитален паричник и да ја прикаже ознаката за доверба на дигитален паричник,

- безбедна регистрација на корисник со употреба на средства за електронска идентификација издадени во рамки на регистрирана шема за електронска идентификација на високо ниво на сигурност,

- интеракција помеѓу дигитални паричници на две лица со цел безбедно примање, потврдување и споделување податоци за идентификација на лице и електронски потврди на атрибути,
 - автентикација и идентификување на засегнатите страни преку спроведување механизми за автентикација согласно овој закон,
 - засегнатите страни да ја потврдат автентичноста и валидноста на дигиталниот паричник,
 - барање од засегнатата страна да ги избрише лични податоци во согласност со прописите од областа на заштитата на личните податоци,
 - пријавување на засегнатата страна до Агенцијата за заштита на личните податоци кога е примено незаконско или сомнително барање за податоци и
 - создавање квалификувани електронски потписи или електронски печати преку употреба на средства за создавање на квалификувани електронски потписи или печати.
- (2) Дигиталниот паричник не треба да доставува информации на давателите на услугата за електронска потврда за атрибути во врска со употребата на тие електронски потврди.
- (3) Засегнатите страни кои имаат намера да овозможат употреба на дигиталниот паричник треба да бидат автентифицирани и идентификувани согласно овој закон за да може да се употребува дигиталниот паричник.
- (4) Дигиталниот паричник треба да ги исполни условите кои се однесуваат на високо ниво на сигурност од член 13 од овој закон, а особено барањата за потврда и верификација на идентитет и употреба и автентикација на средства за електронска идентификација.
- (5) Во случај на барање за електронска потврда на атрибути од страна на засегнатата страна или од друг корисник на дигиталниот паричник, корисникот на дигиталниот паричник се известува дека засегнатата страна или друг корисник на дигиталниот паричник имаат дозвола за пристап.
- (6) Податоците за идентификација на корисникот кои се достапни преку шемата за електронска идентификација која се користи за дигиталниот паричник, јасно и точно го идентификуваат секое физичко или правно лице кое го користи дигиталниот паричник.

Користење на дигиталниот паричник и управување со податоците

Член 20-ж

- (1) На корисниците на дигиталниот паричник им се обезбедува целосна контрола врз употребата на дигиталниот паричник, како и на податоците содржани во нивниот дигитален паричник.
- (2) Издавачот на дигитален паричник не смее да собира информации за употребата на дигиталниот паричник кои не се неопходни за обезбедување на услугите на дигиталниот паричник, ниту да комбинира, односно впарува податоци за идентификација на лица или какви било други лични податоци складирани или поврзани со употребата на дигиталниот паричник со лични податоци од кои било други услуги кои ги обезбедува издавачот на дигиталниот паричник, освен ако корисникот изречно не побарал поинаку.
- (3) Личните податоци кои се однесуваат на обезбедувањето на дигиталниот паричник се чуваат одвоени од сите други податоци со кои располага издавачот на дигиталниот паричник.
- (4) Користењето на дигиталниот паричник е доброволно.
- (5) Пристапот до услугите обезбедени од институциите на јавниот сектор или приватниот сектор, пристапот до пазарот на трудот и слободата на основање и деловно работење на ниту еден начин не смее да биде ограничена или помалку поволна за физичките или правните лица кои не користат дигитален паричник.
- (6) Начинот на користење на дигиталниот паричник го пропишува министерот.

Рамка за дигитален паричник

Член 20-з

(1) Техничките правила кои се имплементираат за издавање и користење на дигиталниот паричник, односно рамка за дигитален паричник:

(а) не смее да овозможува на давателите на електронски потврди на атрибути или на која било друга страна, по издавањето на електронските потврди на атрибутите, да добиваат податоци што овозможуваат следење, поврзување или впарување на трансакциите или однесувањето на корисникот на дигитален паричник или да се добијат податоци за постоење за трансакциите или однесувањето на корисникот, освен ако корисникот не дал согласност за обработка на наведените податоци;

(б) овозможува имплементација на техники за зачувување на приватноста кои обезбедуваат неповрзаност на податоци, каде што потврда на атрибутите не бара идентификација на корисникот.

(2) Техничките правила од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот.

Регистар на засегнати страни

Член 20-s

(1) Засегнатата страна која има намера да овозможи употреба на дигитален паричник при обезбедување на електронски услуги го известува Министерството.

(2) Засегнатата страна од ставот (1) на овој член до Министерството треба да достави:

а) информации потребни за автентикација на дигиталните паричници, и тоа:

- државата во која е основана засегнатата страна и

- името на засегнатата страна, нејзиниот регистарски број како што е наведено во официјалниот регистар во кој е регистрирана, вклучително и податоците за идентификација на официјалниот регистар;

б) податоци за контакт на засегнатата страна и

в) причината за употреба на дигитален паричник, вклучително и наведување на податоците што ќе ги бара од корисниците.

(3) Засегнатата страна не смее да бара од корисниците други податоци, освен оние со став (2) точка в) на овој член.

(4) Министерството воспоставува Регистар на засегнати страни, кој е јавен и се води во електронска форма погодна за автоматска обработка и истиот е електронски потпишан или печатиран.

(5) Засегнатата страна е должна без одлагање да го извести Министерството за секоја измена на податоците кои се содржани во Регистарот од ставот (4) на овој член.

(6) Засегнатата страна која користи дигитален паричник е должна да се идентификува пред корисникот на дигиталниот паричник.

(7) Засегнатата страна е одговорна за спроведување на постапката за автентикација и валидација на податоците за лична идентификација и електронската потврда на атрибути што ги бара од дигиталниот паричник.

(8) Засегнатата страна не смее да го одбие користењето на псевдоними, ако идентификацијата на корисникот не се бара со закон.

(9) Посредниците кои делуваат во име на засегнатата страна се сметаат за засегната страна и не смеат да чуваат податоци за содржината на електронската трансакција.

(10) Формата, содржината и начинот на поднесување на известувањето од ставот (1) на овој член, потребната документација од ставот (2) на овој член, како и формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на засегнатите страни ги пропишува министерот.

(11) Техничките спецификации и процедурите за спроведување на постапката за автентикација и валидација на податоците за лична идентификација и електронската потврда на атрибути, како и употребата на псевдоними ги пропишува министерот.

Сертификација на дигитални паричници

Член 20-и

(1) Сертификација на дигиталните паричници се врши по претходна оцената на сообразност на дигиталните паричници и шемата за електронска идентификација според која тие се обезбедени согласно член 20-ж ставови (2) и (3) од овој закон и со стандардите и техничките правила од член 20-з став (2) од овој закон, од страна на телата за оцена на сообразност.

(2) Сертификацијата од ставот (1) на овој член се врши според шема за сертификација за сајбер безбедност на ниво на Европската унија, доколку шемата за сертификација за сајбер безбедност обезбедува целосна или делумна оценка на усогласеност на дигиталните паричници собарањата за сајбер безбедност утврдени согласно закон.

(3) Сертификацијата од ставот (1) на овој член важи пет години, под услов издавачот на дигиталниот паричник да врши проценка на ранливост на секои две години.

(4) Доколку при спроведување на проценката на ранливост е идентификувана ранливост и истата не е отстранета во рок од три месеци од нејзиното идентификување, издавачот на дигиталниот паричник се брише од листата на сертифицирани дигитални паричници.

(5) Усогласеноста со барањата определени во овој закон кои се поврзани со обработка на лични податоци се потврдува согласно прописите за заштитата на личните податоци.

(6) Издавачот на дигитален паричник е должен да ја достави сертификацијата од ставот (1) на овој член и проценката на ранливост до Министерството, најдоцна во рок од 15 дена од денот на нивното добивање, односно спроведување.

(7) Листата на стандарди и процедури за сертификација на дигитален паричник ја утврдува министерот.

Листа на сертифицирани дигитални паричници

Член 20-ј

(1) Пред издавањето на дигиталните паричници, издавачите на дигитални паричници поднесуваат барање до Министерството за упис во листата на сертифицирани дигитални паричници.

(2) Во прилог кон барањето од ставот (1) на овој член, издавачите на дигитални паричници доставуваат:

- сертификат и извештај за оценка на сообразност на дигиталниот паричник,
- опис на шемата за електронска идентификација која се користи за да се обезбеди дигиталниот паричник,
- правила за надзор и информации за одговорноста на издавачот на дигиталниот паричник,
- податоци за издавачот на шемата за електронска идентификација и
- процедури за исполнетост на безбедносните услови што треба да ги исполнат издавачите на шемите за електронска идентификација кои се вклучени во процесот на издавање на дигитален паричник.

(3) Врз основа на барањето од ставот (1) на овој член и податоците и документите од ставот (2) на овој член, Министерството на својата веб-страница објавува листа на сертифицирани дигитални паричници.

(4) Во случај на промена на податоците содржани во листата од став (3) на овој член, издавачот на дигитален паричник доставува ажурирани податоци и документи до Министерството во рок од 15 дена од денот на настанувањето на промената.

(5) Министерството во рок од 30 дена од денот на доставување на податоците и документите ја ажурира листата од ставот (3) на овој член и ја објавува на веб-страницата на Министерството.

(6) Формата, содржината и начинот на поднесување на барањето од ставот (1) на овој член, како и формата, содржината на начинот на водење на листата на сертифицирани дигитални паричници ги пропишува министерот.

Нарушување на безбедноста на дигитален паричник

Член 20-к

(1) Во случаите кога е нарушена безбедноста на дигиталните паричници, техничко-технолошки средства и стандарди за валидација од член 20-д став (4) од овој закон или шемата за електронска идентификација според која се обезбедуваат дигиталните паричници или се компромитирани на начин што влијае на нивната веродостојност или на веродостојноста на други дигитални паричници, издавачот на дигиталниот паричник е должен веднаш да го суспендира обезбедувањето и користењето на дигиталните паричници, се до отстранување на причините за нарушување на безбедноста.

(2) Доколку нарушувањето на безбедноста определени од ставот (1) на овој член не се отстранат во рок од три месеци од суспензијата или во случај на сериозно нарушување на безбедноста издавачот на дигиталните паричници ќе ги повлече дигиталните паричници.

(3) Издавачот на дигитален паричник е должен да ги информира корисниците на дигиталниот паричник, засегнатите страни и Министерството, веднаш, но не подоцна од 72 часа од настанувањето на нарушувањето на безбедноста на дигиталниот паричник.

(4) Во случаите кога од нарушувањето на безбедноста се засегнати лични податоци, издавачот на дигитален паричник е должен веднаш, но не подоцна од 72 часа од настанувањето на нарушувањето на безбедноста да ја извести Агенцијата за заштита на личните податоци и соодветно да ја информира јавноста, согласно прописите за заштита на личните податоци.

(5) Министерството веднаш ги информира корисниците на дигитален паричник за секое нарушување на безбедноста што може целосно или делумно да го загрози нивниот дигитален паричник или неговата содржина.

Одговорност на издавачите на дигитален паричник

Член 20-л

(1) Издавачот на дигитален паричник е одговорен за штетата која настанала како последица од непостапување согласно овој закон, ако штетата е предизвикана намерно, од небрежност или од пропуштање на должно внимание, согласно прописите од областа на облигационите односи.

(2) Издавачот на дигиталниот паричник треба да биде осигуран од штета или да обезбеди финансиски средства согласно овој закон за одговорност за штета од употреба на шеми за електронска идентификација.

Одговорност на корисниците на дигитален паричник

Член 20-љ

Корисникот на дигиталниот паричник е должен да ги чува средствата и податоците за издавање на електронски потпис, електронски печати и дигиталниот паричник од неовластен пристап и користење и истите да ги користи согласно овој закон.

Користење на европски дигитален паричник за дигитален идентитет

Член 20-м

(1) Доколку за пристап до онлајн услуга која ја обезбедува институција од јавниот сектор е потребна електронска идентификација и автентикација, институцијата од јавниот сектор е должна да овозможи користење на европски дигитален паричник за дигитален идентитет регистриран во регистрите на сертифицирани европски дигитални паричници за дигитален идентитет, доколку корисникот на онлајн услугата ги исполнува услови за обезбедување на пристап до онлајн услугата.

(2) Кога засегнатата страна од приватниот сектор која обезбедува електронски услуги, освен со исклучок на микро и мали претпријатија, бара да се користи силна автентикација на корисник на електронска идентификација или доколку е потребна силна автентикација на корисникот за онлајн идентификација за договорна обврска, вклучително и во областите на транспорт, енергетика, банкарство, финансиски услуги, социјално осигурување, здравство, водоснабдување, поштенски услуги, дигитална инфраструктура, образование или телекомуникации, засегнатите страни од приватен сектор, само по барање на корисникот, овозможува користење на европски дигитални паричници за дигитален идентитет регистрирани во регистрите на сертифицирани европски дигитални паричници за дигитален идентитет, доколку корисникот на електронската услуга ги исполнува услови за обезбедување на пристап до електронската услуга.“.

Член 6

Во член 21 став (2) во точката 9) сврзникот „и“ се заменува со точка и запирка.

Во точката 10) точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По точката 10) се додаваат три нови точки 11), 12) и 13), кои гласат:

„11) квалификувана доверлива услуга за електронска потврда на атрибути;

12) квалификувана доверлива услуга за електронски записник и

13) квалификувана доверлива услуга за управување со средство за создавање на електронски потпис или печат од далечина.“.

Член 7

Во член 24 ставот (5) се менува и гласи:

„(5) Давател на доверлива услуга за обезбедување на доверливите услуги треба да има донесено процедури и да ги преземе потребните мерки за управување со правни, деловни, оперативни или други директни или индиректни ризици поврзани со обезбедувањето на доверливите услуги и тоа:

- постапка за регистрација и начин на употреба на доверлива услуга,
- процедурални или административни проверки кои се потребни за обезбедување на доверливата услуга и
- управување и имплементација на доверливи услуги.

б) да ги известат надлежните органи, засегнатите страни што може да се идентификуваат и јавноста, доколку тоа се бара за заштитата на јавниот интерес, за секое нарушување на безбедноста во обезбедувањето на доверливата услуга или спроведувањето на мерките наведени во точка (а) на овој став, кои може да имаат значително влијание врз обезбедувањето на доверливата услуга или заштитата на личните податоци, веднаш, а не подоцна од 24 часа откако дознале за нарушувањето на безбедноста.

Ставот (7) се брише.

Ставот (8) кој станува став (7) се менува и гласи:

„(7) Во случај кога нарушувањето на безбедноста е поврзано со заштитата на личните податоци, давателот на доверлива услуга е должен веднаш, но не подоцна од 72 часа од настанувањето на нарушување на безбедноста да ја информира Агенсијата за заштита на личните податоци согласно прописите за заштита на личните податоци.“.

Ставот (9) се брише.

Ставот (10) кој станува став (8) се менува и гласи:

„(8) Листата на стандарди, спецификации и процедури за обезбедување на усогласеноста со условите од став (5) на овој член ја утврдува министерот.

Ставот (11) станува став (9).“.

Член 8

Во членот 25 пред зборот „Министерството“ се додава бројот „(1)“.

По точката 8) се додава нова точка 9), која гласи:

„9) спроведува задолжителни консултации со јавноста пред донесување на подзаконските акти определени со овој закон.“.

По ставот (1) се додаваат три нови ставови (2), (3) и (4), кои гласат:

„(2) Во случај на прекугранична соработка на државата, Министерството претставува единствена точка за контакт за доверливи услуги, дигитални паричници и шеми за електронска идентификација.

(3) Министерството собира податоци во врска со функционирањето на дигиталните паричници и квалификуваните доверливи услуги, и тоа за:

(а) бројот на физички и правни лица кои имаат валиден дигитален паричник;

(б) видот и бројот на услуги кои прифаќаат користење на дигитален паричник и

(в) бројот на поплаки од корисници за заштита на потрошувачите или заштита на податоци кои се однесуваат на засегнатите страни и квалификувани доверливи услуги.

(4) Министерството објавува извештај за значајни безбедносни инциденти, загрозување на податоци и засегнати корисници на дигитален паричник или на квалификувани доверливи услуги на својата веб-страница, најмалку еднаш годишно.“.

Член 9

Во член 27 во ставот (1) зборовите: „министерот за информатичко општество и администрација“ се заменуваат со зборот „министерот“.

Член 10

Во член 28 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Верификацијата на идентитетот на корисникот на квалификуваната доверлива услуга, пред склучување на договорот од ставот (1) на овој член, се врши со:

а) употреба на дигитален паричник или регистрирана шема за електронска идентификација на високо ниво на сигурност;

б) употреба на квалификуван сертификат за електронски потпис или печат;

в) употреба на други начини за идентификација кои обезбедуваат високо ниво на сигурност за идентификација на лица или

г) присуство на физичко лице или овластен претставник на правно лице, согласно закон.“.

Член 11

Во член 32 по ставот (7) се додаваат три нови ставови (8), (9) и (10), кои гласат:

„(8) Давателите на квалификувани доверливи услуги се должни да го известат Министерството најдоцна еден месец пред почетокот на планираната оценка на сообразност.

(9) Доколку давател на квалификувана доверлива услуга не успее да ги исполни условите од овој закон кои се однесуваат на даватели на квалификувани доверливи услуги, телото за оценка на сообразност определува дополнителен рок од 30 дена од овој закон.

(10) Доколку Агенцијата за заштита на личните податоци го извести Министерството дека давател на квалификувана доверлива услуга не е усогласен со прописите од областа на заштитата на личните податоци, Министерството, во согласност со степенот на неусогласеност, времетраењето и последиците од неусогласеноста, со решение го повлекува квалификуваниот статус на тој давател на квалификувана доверлива услуга за квалификуваната доверлива услуга што ја обезбедува.“.

Ставот (8) станува став (11).

Член 12

По членот 36 се додава нов наслов и нов член 36-а, кои гласат:

„Ознака за доверба на дигитален паричник

Член 36-а

„(1) Оznakата за доверба на дигитален паричник е знак кој е единствен, препознатлив и јасно укажува на дигиталниот паричник.

(2) Издавачот на дигиталниот паричник има право да ја користи ознаката за доверба и е должен да ја поврзе со листата за сертификација на дигитални паричници.

(3) Формата, структурата, големината и логото на ознаката за доверба за дигитален паричник ја пропишува министерот.“.

Член 13

Членот 44 се менува и гласи:

„(1) Создавањето или управувањето со податоци за создавање електронски потпис или дуплирање на податоците за создавање електронски потпис заради воспоставување на резервна копија ја врши давател на квалификувана доверлива услуга за управување со квалификувано средство за создавање електронски потпис или печат од далечина, во име на потписникот, на негово барање.

(2) Техничките стандарди кои треба да бидат исполнети од страна на давателите на квалификувана доверлива услуга, како и начинот на создавање на квалификувани електронски потписи или квалификувани електронски печати ги пропишува министерот.“.

Член 14

По членот 44 се додава нов наслов и нов член 44-а, кои гласат:

„Услови за обезбедување на квалификувана доверлива услуга за управување со квалификувани средства за создавање електронски потпис или печат од далечина

Член 44-а

(1) Управувањето со средства за создавање на квалификуван електронски потпис или печат од далечина го врши само давател на квалификувана доверлива услуга за управување со средства за создавање на квалификуван електронски потпис или печат од далечина, кој:

(а) создава или управува со податоци за создавање електронски потпис во име на потписникот;

(б) ги дуплира податоците за создавање електронски потпис заради воспоставување на резервни копии, под услов да се исполнети следниве барања:

- безбедноста на дупликатите на збирки на податоци задолжително да биде на исто ниво на безбедност како и за оригиналните збирки на податоци и

- бројот на дуплирани збирки на податоци не смее да го надмине минимумот потребен за да се обезбеди континуитет на услугата и

(в) ги исполнува сите барања определени во потврдата за сообразност на средството за создавање на квалификуван електронски потпис од далечина, издадена согласно член 45 од овој закон.

(2) Техничките стандарди, спецификации и процедури за управување со средства за создавање на квалификуван електронски потпис или печат од далечина ги пропишува министерот.

Член 15

Во член 45 по ставот (8) се додаваат два нови става (9) и (10), кои гласат:

„(9) Валидноста на потврдата за сообразност на средство за создавање на квалификувани електронски потписи или квалификувани електронски печати е пет години, под услов издавачот на средството да врши проценка на ранливост на секои две години.

(10) Доколку при спроведување на проценката на ранливост е идентификувана ранливост и истата не е отстранета во рок од три месеци од нејзиното идентификување, валидноста на потврдата од ставот (9) на овој член престанува да важи.“.

Член 16

По членот 47 се додава нов наслов и нов член 47-а, кои гласат:

„Услови за валидација на напредни електронски потписи или електронски печати засновани на квалификувани сертификати

Член 47-а

(1) Процесот за валидација на напреден електронски потпис или електронски печат заснован на квалификуван сертификат ја потврдува валидноста на напредниот електронски потпис или напредниот електронски печат заснован на квалификуван сертификат, под услов:

(а) сертификатот што го поддржува потписот или печатот во моментот на потпишувањето или печатирањето да бил квалификуван сертификат за електронски потпис или печат кој е во согласност со одредбите од овој закон кои се однесуваат на квалификувани сертификати за електронски потписи или печати;

(б) квалификуваниот сертификат бил издаден од давател на квалификувана доверлива услуга за издавање на квалификувани електронски потписи или печати и бил важечки во моментот на потпишувањето, односно печатирањето;

(в) податоците за валидација на потписот или печатот одговараат на податоците доставени до засегнатата страна;

(г) сетот на податоци што го претставуваат потписникот, односно употребувачот на печатот во сертификатот е правилно доставен до засегнатата страна;

(д) употребата на кој било псевдоним е јасно означена на засегнатата страна доколку псевдоним бил користен во моментот на потпишувањето;

(ѓ) интегритетот на потпишаните или печатираните податоци не е загрозен и

(е) условите определени со член 38 или член 39 од овој закон биле исполнети во моментот на потпишувањето, односно печатирањето.

(2) Системот составен од техничко-технолошки средства што се користи за валидација на напредниот електронски потпис или напреден електронски печат заснован на квалификуван сертификат, на засегнатата страна и обезбедува точен резултат од процесот на валидација и оневозможува нарушување на безбедноста.

(3) Техничките стандарди, спецификации и процедури за валидација на напредните електронски потписи засновани на квалификувани сертификати ги пропишува министерот.“.

Член 17

Во член 53 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Давателите на квалификувана доверлива услуги за квалификувана електронска препорачана достава може да се договорат за интероперабилноста помеѓу квалификуваните доверливи услуги за квалификувана електронска препорачана достава што тие ги обезбедуваат, под услов договорената рамка за интероперабилност да е сообразна на барањата определени во ставот (1) на овој член и истата да е потврдена од тело за оцена на сообразност.“.

Ставот (2) станува став (3).

Член 18

По членот 56 се додава нов наслов и нов член 56-а, кои гласат:

„Превентивни мерки за сајбер безбедност

Член 56-а

(1) Издавачите на веб-прелистувачи не смеат да наметнуваат дополнителни барања за сертификатите за автентичност на веб-страници, освен барањата определени со стандардите кои треба да ги исполнува квалификуваниот сертификат за автентичност на веб-страница.

(2) Издавачите на веб-прелистувачи нема да преземат никакви мерки спротивни на барањата од ставот (1) на овој член, особено во однос на барањата за признавање на квалификувани сертификати за автентикација на веб-страници од член 55 од овој закон, како и за барањата за прикажување на податоците за идентитетот кои треба да се обезбедени на начин лесен за користење.

(3) По исклучок на ставот (1) од овој член, во случај на нарушувања на безбедноста или губење на интегритетот на идентификуван сертификат или збир на сертификати, издавачите на веб-прелистувачи можат да преземат мерки на претпазливост во однос на тој сертификат или збир на сертификати.

(4) Кога издавачот на веб-прелистувач презема мерки на претпазливост во согласност со ставот (3) на овој член, истиот е должен веднаш писмено да го извести Министерството и субјектот на кој му е издаден сертификатот за автентичност на веб-страници, за преземените мерки за намалување на ризиците поврзани со сајбер безбедноста.

(5) Министерството презема мерки врз основа на наводите содржани во известувањето од ставот (4) на овој член, доколку по утврдено нарушување на безбедноста не биде повлечен квалификуваниот сертификат за автентичност на веб-страници.

(6) Министерството го известува издавачот на веб-прелистувачот за укинување на мерките преземени согласно ставот (3) на овој член.“.

Член 19

По членот 60 се додава нов отсек 10. Електронска потврда на атрибути, со осум нови наслови и осум нови члена 60-а, 60-б, 60-в, 60-г, 60-д, 60-ѓ, 60-е и 60-ж, кои гласат:

„10. Електронската потврда на атрибути

Правно дејство на електронската потврда на атрибути

Член 60-а

(1) Електронска потврда на атрибути и потврдата на атрибути која е издадена од институција од јавен сектор или од давател на квалификувана доверлива услуга во име на институција од јавен сектор има иста правна и доказна сила како јавна исправа.

(2) Не може да се оспорува доказната сила на електронската потврда на атрибути затоа што е издадена во електронска форма или затоа што не ги исполнува условите за квалификувани електронски потврди за атрибути.

(3) Податоците за идентификација на лицето содржани во електронската потврда на атрибути не може да ја заменат електронската идентификација со средство за електронска идентификација за пристап до електронска услуга која е обезбедена од институција од јавниот сектор, освен ако со закон поинаку не е определено.“.

Услови што треба да ги исполни квалификуваната електронска потврда на атрибути

Член 60-б

(1) Доколку квалификуваната електронска потврда на атрибути е повлечена по нејзиното издавање, престанува да важи од моментот на повлекувањето и нејзиниот статус не може да биде вратен.

(2) Квалификуваната електронска потврда на атрибути не смее да биде предмет на дополнителни услови, освен условите што се однесуваат за обезбедување на квалификувана доверлива услуга и стандардите од подзаконскиот акт од ставот (1) на овој член.

(3) Стандардите кои треба да ги исполни квалификуваната електронска потврда на атрибути како и минималната листа на податоци содржана во квалификуваната електронска потврда на атрибути ги пропишува министерот.

(4) Стандардите и процедурите за квалификувано електронско потврдување на атрибути кои се поврзани со издавањето на дигиталниот паричник ги пропишува министерот.

Верификација на атрибути од изворник на податоци

Член 60-в

(1) Институцијата од јавниот сектор чиј репозиториум или систем е автентичен извор на атрибути претставува изворник на податоци кои се содржани во електронската потврда на атрибути.

(2) Институциите од јавниот сектор кои се јавуваат во својство на изворници на податоци преземаат мерки со кои им се овозможува на давателите на квалификувани доверливи услуги за издавање на електронски потврди на атрибути да ги верификуваат атрибутите со употреба на електронски средства, на барање на корисниците согласно овој закон.

(3) Министерството воспоставува и води каталог на атрибути и автентични извори.

(4) Каталогот од ставот (3) на овој член се води во електронска форма и е јавно достапен.

(5) Стандардите, спецификациите и процедурите за каталогот на атрибути, како и шемите за потврдување на атрибутите и процедурите за верификација на квалификуваните електронски потврди на атрибути ги пропишува министерот.

Услови за електронска потврда на атрибути издадена од или во име на изворник на податоци

Член 60-г

(1) Електронската потврда на атрибути издадена од или во име на изворник на податоци треба да:

(а) ги исполнува стандардите пропишани со подзаконскиот акт од член 60-б став (1) од овој закон и

(б) има квалификуван сертификат за електронски потпис или квалификуван сертификат за електронски печат на изворникот на податоци, определен како автентичен извор во Каталогот на атрибути и автентични извори, кој содржи сет на сертифицирани атрибути во форма погодна за автоматска обработка и:

- податоци со кои јасно се укажува дека изворникот на податоци е основан согласно закон и е одговорен за автентичниот извор на атрибутот, врз основа на кој се издава електронската потврда на атрибутите или е давател на квалификувана доверлива услуга за издавање на електронска потврда на атрибути кој дејствува во име на изворникот,

- обезбедува збир на податоци кои недвосмислено го претставуваат автентичниот извор наведен претходната алинеја и

- податок за идентификација на законот со кој е основан изворникот на податоци.

(2) Институциите од јавниот сектор кои се автентичен извор на атрибути и кои издаваат електронски потврди на атрибути го исполнуваат нивото на сигурност и доверба еднакво на давателите на квалификувани доверливи услуги определено со овој закон.

(3) Институциите од јавниот сектор кои се автентичен извор на атрибути до Министерството доставуваат известување за упис Каталогот на автентични извори и атрибути, со прилог извештај за оценка на сообразност, издаден од тело за оценка на сообразност.

(4) Институциите од јавниот сектор кои се изворници на податоци до Министерството доставуваат известување за упис во Каталогот на автентични извори и атрибути.

(5) Електронската потврда за атрибути издадена од или во име на институција од јавниот сектор се смета дека е во согласност со условите од ставот (1) на овој член, доколку истата е издадена во согласност со стандардите, спецификациите и процедурите од ставот (6) на овој член.

(6) Стандардите, спецификации и процедури за електронско потврдување на атрибути издадени од или во име на институција од јавниот сектор ги пропишува министерот.

(7) Институциите од јавниот сектор кои издаваат електронски потврди на атрибути обезбедуваат интерфејс за издавачите на дигиталните паричници.

Издавање на електронски потврди на атрибути во дигитални паричници

Член 60-д

(1) Издавачите на електронски потврди на атрибути им овозможуваат на корисниците на дигитален паричник да бараат, да добијат, да складираат и да управуваат со електронски потврди на атрибути.

(2) Давателите на квалификувана доверлива услуга за издавање на електронски потврди на атрибути обезбедуваат интерфејс за издавачите на дигиталните паричници.

Дополнително обезбедување на услугата за издавање на електронска потврда на атрибути

Член 60-ѓ

(1) Давателите на квалификувани и неквалификувани доверливи услуги за електронски потврди на атрибути не смеат да впаруваат или комбинираат лични податоци кои се однесуваат на обезбедувањето на овие услуги со лични податоци од други услуги кои истите ги обезбедуваат директно или од нивни деловни партнери.

(2) Личните податоци кои се поврзани со обезбедување на услуги за електронски потврди на атрибути се чуваат одвоени од другите податоци со кои располага давателот на доверлива услуга за електронски потврди на атрибути.

(3) Давателите на доверлива услуга за издавање на квалификувани електронски потврди на атрибути ја обезбедуваат оваа квалификувана доверлива услуга на начин што е одвоен од сите други услуги што ги обезбедуваат.

11. Електронски записници

Правно дејство на електронски записници

Член 60-е

(1) Не може да се оспорува доказната сила на електронски записник само затоа што е издаден во електронска форма или затоа што не ги исполнува условите за квалификуван електронски записник.

(2) Податоците содржани во квалификуван електронски записник издадени од квалификуван давател на доверлива услуга, се сметаат за потврда на нивниот единствен и точен хронолошки редослед и го задржуваат интегритетот.

Услови што треба да ги исполнат квалификуваните електронски записници

Член 60-ж

(1) Квалификуван електронски записник треба ги исполнува следниве услови:

- да е создадени и управуван од еден или повеќе даватели на квалификувани доверливи услуги,
- да може да се утврди потеклото на записите на податоците во записникот,
- да обезбедува единствено хронолошко подредување на записите со податоци во записникот и
- да ги запишува податоците на таков начин што секоја последователна промена на податоците е веднаш забележлива, со што се обезбедува нивниот интегритет со текот на времето.

(2) Стандардите, спецификации и процедури за исполнување на условите што треба да ги исполнат квалификуваните електронски записници ги пропишува министерот.“.

Член 20

Во член 67 во ставот (1) се додава нова точка 1), која гласи:

„1) квалификуваните доверливи услуги не ги направи пристапни на лица со попреченост достапни на јасен и разбирлив јазик во согласност со Конвенцијата на Обединетите нации за правата на лицата со попреченост, во согласност со членот 5-а од овој закон;“.

Точките 1), 2), 3), 4) и 5) стануваат точки 2), 3), 4), 5) и 6).

По точката 6) која станува точка 7) се додава нова точка 8), која гласи:

„8) не го известат Министерството најдоцна еден месец пред почетокот на планираната оценка на сообразност, доколку тоа го побара согласно со членот 32 став (8) од овој закон.

Точките 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15) и 16) стануваат точки 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17) и 18).

Член 21

Во член 69 во ставот (1) се додава нова точка 1), која гласи:

„1) шемата за електронска идентификација не ја направи пристапна на лица со попреченост, достапна на јасен и разбирлив јазик согласно со Конвенцијата на Обединетите нации за правата на лицата со попреченост, согласно со членот 5-а од овој закон;“

Во точката 1) која станува точка 2) сврзникот „и“ се заменува со точка и запирка.

Во точката 2) која станува точка 3), точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“ и се додава нова точка 4), која гласи:

„4) не обезбеди технички и организациски мерки заради обезбедување на високо ниво на заштита на личните податоци што може да се користат за прекугранично впарување на идентитетот согласно членот 20-а од овој закон.“

Член 22

По членот 71 се додаваат три нови члена 71-а, 71-б и 71-в кои гласат:

„Член 71-а

(1) Глоба во износ од 500 евра до 1.000 евра во денарска противвредност за микро трговци, глоба во износ од 1.000 евра до 2.000 евра во денарска противвредност за мали трговци, глоба во износ од 3.000 евра до 6.000 евра во денарска противвредност за средни трговци и глоба во износ од 5.000 евра до 10.000 евра во денарска противвредност за големи трговци ќе му се изречат за прекршок на правно лице – издавач на дигитален паричник, ако:

1) дигиталниот паричник за крајните корисници не е пристапен на лица со попреченост, достапен на јасен и разбирлив јазик во согласност со Конвенцијата на Обединетите нации за правата на лицата со попреченост согласно членот 5-а од овој закон;

2) не обезбедуваат техничко-технолошки средства и стандарди за валидација согласно со членот 20-д став (4) од овој закон;

3) на своите корисници не обезбедуваат техничка поддршка, која треба да ја добијат при издавање на дигиталниот паричник, вклучително и да пријават технички проблеми или какви било други прекини кои имаат негативно влијание врз употребата на дигиталниот паричник согласно со членот 20-д став (5) од овој закон;

4) не ги обезбедува функционалностите согласно членот 20-ѓ став (1) од овој закон;

5) собира информации за употребата на дигиталниот паричник што не се неопходни за обезбедување на услугите на дигиталниот паричник, или комбинира, односно впарува податоци за идентификација на лица или какви било други лични податоци складирани или поврзани со употребата на дигиталниот паричник со лични податоци од кои било други услуги кои ги обезбедува издавачот на дигиталниот паричник, освен ако корисникот изречно не побарал поинаку спротивно на членот 20-ж став (2) од овој закон;

6) техничките правила кои се имплементираат за издавање и користење на дигиталниот паричник, односно техничката рамка за дигитален паричник не овозможуваат на давателите електронски потврди на атрибути или на која било друга страна, по издавањето на електронските потврди на атрибутите, да добиваат податоци што

овозможуваат следење, поврзување или впарување на трансакциите или однесувањето на корисникот на дигитален паричник или да се добијат податоци за постоење за трансакциите или однесувањето на корисникот, освен ако корисникот не дал согласност за таква обработка на наведените податоци спротивно на членот 20-з став (1) точка (а) од овој закон;

7) техничките правила кои се имплементираат за издавање и користење на дигиталниот паричник, односно техничката рамка за дигитален паричник не овозможуваат имплементација на техники за зачувување на приватноста кои обезбедуваат неповрзаност на податоци, каде што потврдувањето на атрибутите не бара идентификација на корисникот спротивно на членот 20-з став (1) точка (б) од овој закон;

8) пред издавањето на дигиталните паричници, издавачите на дигитални паричници поднесуваат барање, доставуваат податоци и документи до Министерството заради упис во Листата на сертифицирани дигитални паричници согласно членот 20-ј став (1) од овој закон;

9) во случај на промена на податоците содржани во листата за сертифицирани дигитални паричници, издавачот на дигитален паричник не доставува ажурирани податоци или документи до Министерството во рок од 15 дена од денот на настанувањето на промената согласно членот 20-ј став (4) од овој закон;

10) во случаите кога е нарушена безбедноста на дигиталните паричници, техничко-технолошки средства и стандарди за валидација или шемата за електронска идентификација според која се обезбедуваат дигиталните паричници на начин што влијае на нивната веродостојност или на веродостојноста на други дигитални паричници, веднаш не го суспендира обезбедувањето и користењето на дигиталните паричници спротивно на членот 20-к став (1) од овој закон;

11) во случаите кога е нарушена безбедноста на дигиталните паричници, техничко-технолошки средства и стандарди за валидација или шемата за електронска идентификација според која се обезбедуваат дигиталните паричници на начин што влијае на нивната веродостојност или на веродостојноста на други дигитални паричници, соодветно не ги информира корисниците на дигиталниот паричник, засегнатите страни и Министерството, спротивно на членот 20-к став (3) од овој закон;

12) во случаите кога е нарушена безбедноста на дигиталните паричници, техничко-технолошки средства и стандарди за валидација или шемата за електронска идентификација според која се обезбедуваат дигиталните паричници на начин што влијае на нивната веродостојност или на веродостојноста на други дигитални паричници веднаш, но не подоцна од 72 часа од настанувањето на нарушувањето на безбедноста или компромитирањето не го Министерството согласно со членот 20-к став (4) од овој закон;

13) во случаите кога од нарушувањето на безбедноста се засегнати лични податоци, веднаш, но не подоцна од 72 часа од настанувањето на нарушувањето на безбедноста или компромитирањето не ја информира Агенцијата за заштита на личните податоци и соодветно не ја информира јавноста согласно со членот 20-к став (5) од овој закон;

(2) Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице издавач на дигитален паричник за прекршоците од ставот (1) на овој член.

Член 71-б

(1) Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице корисник на дигиталниот паричник, ако:

1) не да ги чува средствата и податоците за издавање на електронски потпис или печат од неовластен пристап и користење и истите не ги користи во согласност со одредбите на овој закон согласно со членот 20-љ став (1) од овој закон или

2) не ги чува средствата и податоците за издавање на дигиталниот паричник од неовластен пристап и користење и не го користи во согласност со одредбите на овој закон согласно со членот 20-љ став (2) од овој закон.

Член 71-в

(1) Глоба во износ од 500 евра до 1.000 евра во денарска противвредност за микро трговци, глоба во износ од 1.000 евра до 2.000 евра во денарска противвредност за мали трговци, глоба во износ од 3.000 евра до 6.000 евра во денарска противвредност за средни трговци и глоба во износ од 5.000 евра до 10.000 евра во денарска противвредност за големи трговци ќе му се изрече за прекршок на правно лице – засегната страна, ако:

1) не го извести Министерството за намерата да овозможи употреба на дигитален паричник за обезбедување на електронска услуга согласно со членот 20-s став (1) од овој закон;

2) бара од корисниците други податоци, освен оние кои се определени во членот 20-s став (2) од овој закон, спротивно на членот 20-s став (3) од овој закон;

3) без одлагање не го извести Министерството за секоја измена на податоците кои се содржани во Регистарот спротивно на членот 20-s став (5) од овој закон и

4) не се идентификува пред корисникот согласно со членот 20-s став (6) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице засегната страна за прекршоците од ставот (1) на овој член.

Член 23

(1) Давателите на доверливи услуги и издавачите на шеми за електронска идентификација кои се регистрирани во Регистарот на на даватели на доверливи услуги и на шеми за електронска идентификација, во согласност со Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 101/19, 275/19 и 3/25), се должни да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон кои се однесуваат на доверливи услуги и на шеми за електронска идентификација во рок од 12 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Електронските потписи, електронските печати и електронските временски жигови издадени до денот на започнување со примена на овој закон, продолжуваат да важат сè до истекот на нивната важност.

Член 24

Започнатите постапки до денот на започнување со примена на овој закон, ќе завршат согласно со Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 101/19, 275/19 и 3/25).

Член 25

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 26

Овој закон престанува да важи со пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Член 27

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јуни 2027 година.